

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges i samarbejde med Avannaata Kommunia senest til EM 2028 at udarbejde og fremlægge et opdateret beslutningsgrundlag og en handlingsplan om mulighederne for at etablere moderne affaldsforbrændingsanlæg i Uummannaq og Upernavik, som opfylder BAT-kravene . I beslutningsgrundlaget skal mulighederne for at etablere forbrændingsanlæg i Uummannaq og Upernavik sammenlignes med den landsdækkende løsning for transport af affald. Sammenligningen skal omfatte økonomi, miljøpåvirkninger, affaldsmængder, drift, transport, havis, finansieringsmuligheder samt mulighederne for at udnytte varmen fra forbrændingen.

Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut

Ordførerindlæg for Inuit Ataqatigiit

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut i samarbejde med Avannaata Kommunia at udarbejde et opdateret beslutningsgrundlag om mulighederne for at etablere moderne affaldsforbrændingsanlæg i Uummannaq og Upernavik
(Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Inuit Ataqatigiit vil sige det klart: Det er vigtigt at finde ud af, hvordan affaldet i Uummannaq og Upernavik skal håndteres. Vi forstår borgernes bekymring over affald, der hober sig op, problemer med transporten og de mulige følger for miljøet. Ingen steder i landet skal borgerne opleve, at affaldshåndteringen skader deres sundhed eller levevilkår.

Da vi drøftede punkt 121 under UPA26, sagde Inuit Ataqatigiit, at Nordgrønland har brug for en bedre og mere stabil affaldshåndtering. Vi sagde også, at løsningerne kan tilpasses forholdene i de enkelte områder. Beskyttelsen af miljø og sundhed skal derimod være lige god, uanset hvor man bor. Det er stadig vores udgangspunkt.

Jeg er vokset op i en mindre by, Qasigiannnguit. Derfor ved jeg, hvor tæt problemer med affaldshåndtering kan komme på borgernes hverdag. Forslagsstilleren nævner BAT, altså den bedst tilgængelige teknik på det pågældende tidspunkt. Når vi taler om de bedste metoder, som samtidig passer til lokale forhold, tænker jeg på en lokal virksomhed i Qasigiannnguit. Den har et anlæg til håndtering af plastposer fra natrenovationen med størst muligt hensyn til miljøet. Vi bør også lære af de løsninger, der allerede findes lokalt. Vi må undersøge, hvordan de fungerer, hvilken påvirkning de har på miljøet, og om de kan bruges andre steder.

I deres svar under UPA26 gjorde Naalakkersuisut det klart, at kommunerne har ansvaret for at indsamle og fjerne affald. De gav også udtryk for deres støtte til en fælles løsning baseret på ESANI's forbrændingsanlæg i Sisimiut og Nuuk. Avannaata Kommunia er i dag ikke medejer af

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

ESANI, som kommunerne oprindeligt etablerede i fællesskab. Der samarbejdes dog allerede om transport af affald fra nord. Vi respekterer kommunens beslutning og mener, at Naalakkersuisut, Avannaata Kommunua og ESANI fortsat må tale sammen om løsningerne.

Dette forslag er ikke en beslutning om at bygge forbrændingsanlæg i Uummannaq og Upernavik. Det handler om at sammenligne to muligheder på grundlag af opdaterede oplysninger: transport af affald gennem den fælles ordning og etablering af moderne, lokale forbrændingsanlæg. Inuit Ataqatigiit er åbne for at drøfte en undersøgelse. Vi ønsker dog klarhed over, hvad der skal undersøges, hvad det vil koste, og hvordan den viden, vi allerede har, vil blive brugt.

Havis, store afstande og varierende skibsanløb er en del af virkeligheden i nord. Erfaringerne fra borgerne i Uummannaq og Upernavik, kommunens medarbejdere og dem, der arbejder med affaldet, skal indgå i undersøgelsen. Vi skal også have tal for, hvor meget affald der indsamles, hvor længe det opbevares, og hvilke følger forsinkelser i transporten har. Lokal viden skal bruges sammen med de tekniske vurderinger.

Under UPA26 sagde Naalakkersuisut desuden, at et eventuelt nyt forbrændingsanlæg skal opfylde de samme miljøkrav som anlæggene i Nuuk og Sisimiut. Det fastholder Inuit Ataqatigiit. Et mindre anlæg kan være vanskeligt at drive forsvarligt og kan udlede dioxin og andre sundhedsskadelige stoffer. Derfor skal kravene til BAT, adgang til driftspersonale, udledning til luften og håndtering af restaske være centrale i undersøgelsen. Hvis kravene ikke kan opfyldes, skal det siges klart.

Affaldshåndtering slutter ikke med valget af et forbrændingsanlæg. Under UPA26 fremhævede Inuit Ataqatigiit også sortering og genbrug. Affald, som kan sorteres og genanvendes, bør i mindst muligt omfang brændes. Uanset hvilken ordning der vælges i nord, skal sortering, genbrug og forebyggelse af affald i naturen indgå i planen.

Forslaget anslår, at undersøgelsen kan koste op til fem millioner kroner. Vi vil spørge Naalakkersuisut: Hvilke oplysninger fra tidligere undersøgelser kan allerede bruges? Hvilken viden mangler? Og hvordan skal opgaver og udgifter fordeles mellem kommunen, ESANI og Naalakkersuisut? Hvis vi bruger betydelige midler på en undersøgelse, skal resultatet give både borgerne og Inatsisartut et klart grundlag for at træffe beslutning.

Inuit Ataqatigiit tager ønsket om en løsning for borgerne i nord alvorligt. Samtidig vil vi træffe beslutning med udgangspunkt i den landsdækkende affaldsplan, kommunens ansvar og miljøkravene. Vi skal undersøge mulighederne og se hindringerne i øjnene. En undersøgelse må dog ikke blive opfattet som et løfte om at bygge nye anlæg.

Derfor ønsker vi, at forslaget behandles grundigt i udvalget. Her er det vigtigt at vurdere Naalakkersuisuts svar, udgiften til undersøgelsen, og hvordan ESANI's løsning i praksis kan fungere i nord. Derefter vil vi tage stilling til forslagets endelige ordlyd.

Tak.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

